

UCHWAŁA NR XXIV/218/2020
RADY GMINY LISKÓW

z dnia 29 grudnia 2020 r.

w sprawie: Uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Lisków na lata 2021- 2032

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym /Dz.U. z 2020 r. poz. 719/ oraz art. 226, 227, 228, 229, 230 ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych /Dz.U. z 2019 poz. 869/ Rada Gminy Lisków uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Wieloletnią Prognozę Finansową Gminy Lisków obejmującą: Dochody i wydatki bieżące, dochody i wydatki majątkowe, wynik budżetu, przeznaczenie nadwyżki, przychody i rozchody budżetu, kwotę długu oraz sposób sfinansowania spłaty długu zgodnie z załącznikiem Nr 1 do niniejszej Uchwały.

§ 2. Ustala się wieloletnie przedsięwzięcia finansowe, zgodnie z załącznikiem Nr 2 do niniejszej Uchwały.

§ 3. Do wieloletniej prognozy finansowej dołącza się objaśnienia przyjętych wartości

§ 4. Upoważnia się Wójta do zaciągania zobowiązań:

- 1) Związanych z realizacją przedsięwzięć,
- 2) Z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna dla zapewnienia ciągłości działania Gminy i których płatności wykraczają poza rok budżetowy.

§ 5. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lisków.

§ 6. Traci moc Uchwała Nr XIV/147/2019 Rady Gminy Lisków z dnia 30 grudnia 2019 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Lisków na lata 2020 – 2032 z późniejszymi zmianami.

§ 7. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 roku.

Wieloletnia prognoza finansowa ¹⁾

załącznik nr 1 do
uchwały nr XXIV/218/2020
z dnia 2020-12-29

Wyszczególnienie	Dochody ogółem ^X	Dochody bieżące ^X	z tego:								
			z tego:						Dochody majątkowe ^X	w tym:	
			dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	z subwencji ogólnej	z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące ^{x 3)}	pozostałe dochody bieżące ⁴⁾	w tym:		ze sprzedaży majątku ^X	z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje
1,1,1	1,1,2	1,1,3	1,1,4	1,1,5	1,1,5,1	1,2	1,2,1	1,2,2			
Lp	1	1,1	1,1,1	1,1,2	1,1,3	1,1,4	1,1,5	1,1,5,1	1,2	1,2,1	1,2,2
2021	26 348 874,50	25 972 672,50	3 285 086,00	200 000,00	9 636 709,00	7 951 946,50	4 898 931,00	1 550 000,00	376 202,00	0,00	376 202,00
2022	26 960 585,00	26 200 000,00	3 300 000,00	200 000,00	9 700 000,00	8 000 000,00	5 000 000,00	1 560 000,00	760 585,00	0,00	760 585,00
2023	26 450 000,00	26 450 000,00	3 350 000,00	200 000,00	9 800 000,00	8 100 000,00	5 000 000,00	1 580 000,00	0,00	0,00	0,00
2024	26 700 000,00	26 700 000,00	3 380 000,00	210 000,00	9 900 000,00	8 200 000,00	5 010 000,00	1 600 000,00	0,00	0,00	0,00
2025	26 950 000,00	26 950 000,00	3 400 000,00	210 000,00	10 000 000,00	8 270 000,00	5 070 000,00	1 610 000,00	0,00	0,00	0,00
2026	27 200 000,00	27 200 000,00	3 450 000,00	210 000,00	10 100 000,00	8 350 000,00	5 090 000,00	1 630 000,00	0,00	0,00	0,00
2027	27 500 000,00	27 500 000,00	3 480 000,00	220 000,00	10 200 000,00	8 440 000,00	5 160 000,00	1 645 000,00	0,00	0,00	0,00
2028	27 750 000,00	27 750 000,00	3 250 000,00	220 000,00	10 300 000,00	8 520 000,00	5 460 000,00	1 660 000,00	0,00	0,00	0,00
2029	28 000 000,00	28 000 000,00	3 550 000,00	220 000,00	10 400 000,00	8 600 000,00	5 230 000,00	1 670 000,00	0,00	0,00	0,00
2030	28 000 000,00	28 000 000,00	3 550 000,00	220 000,00	10 400 000,00	8 600 000,00	5 230 000,00	1 670 000,00	0,00	0,00	0,00
2031	28 000 000,00	28 000 000,00	3 550 000,00	220 000,00	10 400 000,00	8 600 000,00	5 230 000,00	1 670 000,00	0,00	0,00	0,00
2032	28 000 000,00	28 000 000,00	3 550 000,00	220 000,00	10 400 000,00	8 600 000,00	5 230 000,00	1 670 000,00	0,00	0,00	0,00

¹⁾ Wzór może być stosowany także w układzie pionowym, w którym poszczególne pozycje są przedstawione w kolumnach, a lata w wierszach.

²⁾ Zgodnie z art. 227 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, wieloletnia prognoza finansowa obejmuje okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat. W sytuacji dłuższego okresu prognozowania finansowego wzór stosuje się dla lat wykraczających poza minimalny (4-letni) okres prognozy, wynikający z art. 227 ustawy.

³⁾ W pozycji wykazuje się dochody o charakterze celowym, które jednostka otrzymuje od podmiotów zewnętrznych. W szczególności pozycja obejmuje dotacje celowe z budżetu państwa na zadania bieżące oraz dotacje i środki na finansowanie wydatków bieżących na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy. W pozycji nie wykazują się natomiast dochody związane ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu jednostki wynikającymi z odrębnych ustaw, o których mowa w art. 237 ust. 1 ustawy.

⁴⁾ W pozycji wykazuje się pozostałe dochody bieżące w szczególności kwoty podatków i opłat lokalnych.

Wyszczególnienie	Wydatki ogółem ^x	z tego:										
		Wydatki bieżące ^x	w tym:							Wydatki majątkowe ^x	w tym:	
			na wynagrodzenia i składki od nich naliczane	z tytułu poręczeń i gwarancji ^x	w tym:	wydatki na obsługę długu ^x	w tym:					
					gwarancje i poręczenia podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy ^x		odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków (bez odsetek i dyskonta od zobowiązań na wkład krajowy) ^x	odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, z tytułu zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy ^x	pozostałe odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy ^x		Inwestycje i zakupy inwestycyjne, o których mowa w art. 236 ust. 4 pkt 1 ustawy	wydatki o charakterze dotacyjnym na inwestycje i zakupy inwestycyjne
2.1	2.1.1	2.1.2	2.1.2.1	2.1.3	2.1.3.1	2.1.3.2	2.1.3.3	2.2	2.2.1	2.2.1.1		
Lp	2	2.1	2.1.1	2.1.2	2.1.2.1	2.1.3	2.1.3.1	2.1.3.2	2.1.3.3	2.2	2.2.1	2.2.1.1
2021	26 818 890,27	23 348 376,25	9 146 108,00	0,00	0,00	150 000,00	0,00	0,00	0,00	3 470 514,02	3 470 514,02	850 386,02
2022	25 501 300,00	22 021 300,00	8 658 000,00	0,00	0,00	160 000,00	0,00	0,00	0,00	3 480 000,00	3 480 000,00	0,00
2023	25 751 300,00	22 181 300,00	8 830 000,00	0,00	0,00	130 000,00	0,00	0,00	0,00	3 570 000,00	3 570 000,00	0,00
2024	26 001 300,00	22 401 300,00	9 000 000,00	0,00	0,00	110 000,00	0,00	0,00	0,00	3 600 000,00	3 600 000,00	0,00
2025	26 428 800,00	22 728 800,00	9 180 000,00	0,00	0,00	90 000,00	0,00	0,00	0,00	3 700 000,00	3 700 000,00	0,00
2026	26 644 500,00	22 794 500,00	9 370 000,00	0,00	0,00	70 000,00	0,00	0,00	0,00	3 850 000,00	3 850 000,00	0,00
2027	27 120 000,00	23 270 000,00	9 370 000,00	0,00	0,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00	3 850 000,00	3 850 000,00	0,00
2028	27 420 000,00	23 570 000,00	9 370 000,00	0,00	0,00	30 000,00	0,00	0,00	0,00	3 850 000,00	3 850 000,00	0,00
2029	27 800 000,00	23 950 000,00	9 370 000,00	0,00	0,00	10 000,00	0,00	0,00	0,00	3 850 000,00	3 850 000,00	0,00
2030	27 800 000,00	23 950 000,00	9 370 000,00	0,00	0,00	5 000,00	0,00	0,00	0,00	3 850 000,00	3 850 000,00	0,00
2031	28 000 000,00	24 150 000,00	9 370 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3 850 000,00	3 850 000,00	0,00
2032	28 000 000,00	24 150 000,00	9 370 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3 850 000,00	3 850 000,00	0,00

Wyszczególnienie	Wynik budżetu ^x	w tym:	Przychody budżetu ^x	z tego:					
		Kwota prognozowanej nadwyżki budżetu przeznaczana na spłatę kredytów, pożyczek i wykup papierów wartościowych ⁵⁾		Kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych ^x	w tym:	Nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych ^{x 6)}	w tym:	Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy ^x	w tym:
					na pokrycie deficytu budżetu ^x		na pokrycie deficytu budżetu ^x		na pokrycie deficytu budżetu ^x
Lp	3	3.1	4	4.1	4.1.1	4.2	4.2.1	4.3	4.3.1
2021	-470 015,77	0,00	1 642 713,00	760 585,00	470 015,77	882 128,00	0,00	0,00	0,00
2022	1 459 285,00	1 459 285,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	698 700,00	698 700,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024	698 700,00	698 700,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	521 200,00	521 200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2026	555 500,00	555 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2027	380 000,00	380 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2028	330 000,00	330 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2029	200 000,00	200 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2030	200 000,00	200 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2031	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2032	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

⁵⁾ Inne przeznaczenie nadwyżki budżetowej wymaga określenia w objaśnieniach do wieloletniej prognozy finansowej.

⁶⁾ W pozycji należy ująć środki pieniężne znajdujące się na rachunku budżetu pochodzące z nadwyżek poprzednich budżetów, łącznie z niewykorzystanymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy

Wyszczególnienie	z tego:				Rozchody budżetu ^x	z tego:			
	Splaty udzielonych pożyczek w latach ubiegłych ^x	w tym:	Inne przychody niezwiązane z zaciągnięciem długu ^{x 7)}	w tym:		Splaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych ^x	z tego:		
		na pokrycie deficytu budżetu ^x		na pokrycie deficytu budżetu ^x			łączna kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu splaty zobowiązań ^x	w tym:	
								kwota przypadających na dany rok kwot wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3 ustawy ^x	kwota przypadających na dany rok kwot wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3a ustawy ^x
Lp	4.4	4.4.1	4.5	4.5.1	5	5.1	5.1.1	5.1.1.1	5.1.1.2
2021	0,00	0,00	0,00	0,00	1 172 697,23	1 172 697,23	376 202,00	376 202,00	0,00
2022	0,00	0,00	0,00	0,00	1 459 285,00	1 459 285,00	760 585,00	760 585,00	0,00
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	698 700,00	698 700,00	0,00	0,00	0,00
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	698 700,00	698 700,00	0,00	0,00	0,00
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	521 200,00	521 200,00	0,00	0,00	0,00
2026	0,00	0,00	0,00	0,00	555 500,00	555 500,00	0,00	0,00	0,00
2027	0,00	0,00	0,00	0,00	380 000,00	380 000,00	0,00	0,00	0,00
2028	0,00	0,00	0,00	0,00	330 000,00	330 000,00	0,00	0,00	0,00
2029	0,00	0,00	0,00	0,00	200 000,00	200 000,00	0,00	0,00	0,00
2030	0,00	0,00	0,00	0,00	200 000,00	200 000,00	0,00	0,00	0,00
2031	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2032	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

⁷⁾ W pozycji należy ująć w szczególności przychody pochodzące z prywatyzacji majątku jednostki samorządu terytorialnego.

Wyszczególnienie	Rozchody budżetu, z tego:						Kwota długu ^x	w tym: kwota długu, którego planowana spłata dokona się z wydatków ^x	Relacja zrównoważenia wydatków bieżących, o której mowa w art. 242 ustawy	
	łączna kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań, z tego:					Inne rozchody niezwiązane ze spłatą długu ^x			Różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi ^x	Różnica między dochodami bieżącymi, skorygowanymi o środki ⁸⁾ a wydatkami bieżącymi ^x
	kwota wyłączeń z tytułu wcześniejszej spłaty zobowiązań, określonych w art. 243 ust. 3b ustawy	z tego:			kwota przypadających na dany rok kwot pozostałych ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań ^x					
	środkami nowego zobowiązania	wolnymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy	innymi środkami							
Lp	5.1.1.3	5.1.1.3.1	5.1.1.3.2	5.1.1.3.3	5.1.1.4	5.2	6	6,1	7,1	7,2
2021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5 043 385,00	0,00	2 624 296,25	3 506 424,25
2022	x	x	x	x	0,00	0,00	3 584 100,00	0,00	4 178 700,00	4 178 700,00
2023	x	x	x	x	0,00	0,00	2 885 400,00	0,00	4 268 700,00	4 268 700,00
2024	x	x	x	x	0,00	0,00	2 186 700,00	0,00	4 298 700,00	4 298 700,00
2025	x	x	x	x	0,00	0,00	1 665 500,00	0,00	4 221 200,00	4 221 200,00
2026	x	x	x	x	0,00	0,00	1 110 000,00	0,00	4 405 500,00	4 405 500,00
2027	x	x	x	x	0,00	0,00	730 000,00	0,00	4 230 000,00	4 230 000,00
2028	x	x	x	x	0,00	0,00	400 000,00	0,00	4 180 000,00	4 180 000,00
2029	x	x	x	x	0,00	0,00	200 000,00	0,00	4 050 000,00	4 050 000,00
2030	x	x	x	x	0,00	0,00	0,00	0,00	4 050 000,00	4 050 000,00
2031	x	x	x	x	0,00	0,00	0,00	0,00	3 850 000,00	3 850 000,00
2032	x	x	x	x	0,00	0,00	0,00	0,00	3 850 000,00	3 850 000,00

⁸⁾ Skorygowanie o środki dotyczy określonego w art. 242 ustawy powiększenia o odpowiednie dla roku prognozy przychody wskazane w art. 217 ust. 2 ustawy. Skutki finansowe wyłączeń ograniczenia, o którym mowa w art. 242 ustawy, zawarte w innych ustawach należy ująć w objaśnieniach dołączanych do wieloletniej prognozy finansowej zgodnie z art. 226 ust. 2a ustawy.

Wyszczególnienie	Wskaźnik spłaty zobowiązań						
	Relacja określona po lewej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ust. 1 ustawy (po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok) ^X	Relacja określona po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ust. 1 ustawy, ustalona dla danego roku (wskaźnik jednoroczny) ^X		Dopuszczalny limit spłaty zobowiązań określony po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o plan 3 kwartału roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z poprzednich lat) ^X	Dopuszczalny limit spłaty zobowiązań określony po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z poprzednich lat) ^X	Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o plan 3 kwartałów roku poprzedzającego rok budżetowy ^X	Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego rok budżetowy ^X
Lp	8,1	8,2		8,3	8,3,1	8,4	8,4.1
2021	5,25%	15,46%	15,46%	18,22%	16,93%	TAK	TAK
2022	4,72%	23,84%	23,84%	18,13%	16,84%	TAK	TAK
2023	4,52%	23,97%	23,97%	19,90%	18,61%	TAK	TAK
2024	4,37%	23,83%	23,83%	21,09%	21,09%	TAK	TAK
2025	3,27%	23,08%	x	23,88%	23,88%	TAK	TAK
2026	3,32%	23,74%	x	21,30%	20,75%	TAK	TAK
2027	2,26%	22,46%	x	22,05%	21,49%	TAK	TAK
2028	1,87%	21,89%	x	22,34%	22,34%	TAK	TAK
2029	1,08%	20,93%	x	23,26%	23,26%	TAK	TAK
2030	1,06%	20,90%	x	22,84%	22,84%	TAK	TAK
2031	0,00%	19,85%	x	22,40%	22,40%	TAK	TAK
2032	0,00%	19,85%	x	21,84%	21,84%	TAK	TAK

Wyszczególnienie	Finansowanie programów, projektów lub zadań realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy								
	Dochody bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy ^x	w tym:		Dochody majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:		Wydatki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy ^x	w tym:	
		Dotacje i środki o charakterze bieżącym na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy ^x	środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy		Dochody majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy		Wydatki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy ^x	finansowane środkami określonymi w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy
Lp	9.1	9.1.1	9.1.1.1	9.2	9.2.1	9.2.1.1	9.3	9.3.1	9.3.1.1
2021	99 327,50	87 495,50	80 166,74	376 202,00	376 202,00	376 202,00	99 327,50	99 327,50	80 166,74
2022	0,00	0,00	0,00	760 585,00	760 585,00	760 585,00	0,00	0,00	0,00
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2026	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2027	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2028	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2029	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2030	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2031	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2032	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Wyszczególnienie	Informacje uzupełniające o wybranych kategoriach finansowych									
	Wydatki majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:		Wydatki objęte limitem, o którym mowa w art. 226 ust. 3 pkt 4 ustawy	z tego:		Wydatki bieżące na pokrycie ujemnego wyniku finansowego samodzielnego zakładu opieki zdrowotnej	Wydatki na spłatę zobowiązań przejmowanych w związku z likwidacją lub przekształceniem samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej	Kwota zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego przypadających do spłaty w danym roku budżetowym, podlegająca doliczeniu zgodnie z art. 244 ustawy ^X	Kwota zobowiązań wynikających z przejęcia przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązań po likwidowanych i przekształcanych samorządowych osobach prawnych
		Wydatki majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	w tym:		bieżące	majątkowe				
			finansowane środkami określonymi w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy							
Lp	9.4	9.4.1	9.4.1.1	10.1	10.1.1	10.1.2	10.2	10.3	10.4	10.5
2021	1 300 000,00	1 300 000,00	760 585,00	2 563 753,02	262 367,00	2 301 386,02	0,00	0,00	0,00	0,00
2022	0,00	0,00	0,00	39 689,98	39 689,98	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	0,00	0,00	0,00	39 269,29	39 269,29	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024	0,00	0,00	0,00	39 269,29	39 269,29	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	0,00	0,00	0,00	39 369,29	39 369,29	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2026	0,00	0,00	0,00	38 000,00	38 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2027	0,00	0,00	0,00	38 100,00	38 100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2028	0,00	0,00	0,00	38 200,00	38 200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2029	0,00	0,00	0,00	38 300,00	38 300,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2030	0,00	0,00	0,00	38 500,00	38 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2031	0,00	0,00	0,00	38 700,00	38 700,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2032	0,00	0,00	0,00	38 900,00	38 900,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Wyszczególnienie	Informacje uzupełniające o wybranych kategoriach finansowych											
	Splaty, o których mowa w poz. 5.1, wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych ^x	Wydatki zmniejszające dług ^x	w tym:					Wydatki z tytułu wymagalnych poręczeń i gwarancji ^x	Kwota wzrostu(+)/spadku(-) kwoty długu wynikająca z operacji niekasowych (m.in. umorzenia, różnice kursowe)	Wcześniejsza splata zobowiązań, wyłączona z limitu splaty zobowiązań, dokonywana w formie wydatków budżetowych	Wykup papierów wartościowych, splaty rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, odpowiednio emitowanych lub zaciągniętych do równowartości kwoty ubytku w wykonanych dochodach jednostki samorządu terytorialnego będącego skutkiem wystąpienia COVID-19 ^x	Wydatki bieżące podlegające wyłączeniu z limitu splaty zobowiązań ⁹⁾
			splata zobowiązań wymagalnych z lat poprzednich, innych niż w poz. 10.7.3 ^x	splata zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego – kredyt i pożyczka ^x	w tym:		zobowiązań zaciągniętych po dniu 1 stycznia 2019 r. ^x					
					w tym:							
Lp	10.6	10.7	10.7.1	10.7.2	10.7.2.1	10.7.2.1.1	10.7.3	10.8	10.9	10.10	10.11	
2021	1 116 697,23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2022	642 700,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	
2023	642 700,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	
2024	642 700,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	
2025	465 200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	
2026	555 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	
2027	380 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	
2028	330 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	
2029	200 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	
2030	200 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	
2031	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	
2032	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	

⁹⁾ W pozycji należy ująć kwoty wydatków bieżących, o które zostają pomniejszone wydatki bieżące budżetu przy wyliczeniu limitu splaty zobowiązań określonego po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, na podstawie odrębnych ustaw, bez wydatków bieżących na obsługę długu. W szczególności należy ująć wydatki poniesione w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID 19.

* Informacje zawarte w tej części wieloletniej prognozy finansowej, w tym o spełnieniu relacji określonej w art. 243 ustawy zostaną automatycznie wygenerowane przez aplikację wskazaną przez Ministra Finansów, o której mowa w § 4 ust. 1, na podstawie danych historycznych oraz prognozowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego. Automatyczne wyliczenia danych na podstawie wartości historycznych i prognozowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego dotyczą w szczególności także pozycji 8.3 8.3.1 i pozycji z sekcji 12.

^x - pozycje oznaczone symbolem „x” sporządza się na okres prognozy kwoty długu, zgodnie z art. 227 ust. 2 ustawy. Okres ten nie podlega wydłużeniu w sytuacji planowania wydatków z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji. W przypadku planowania wydatków z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji w okresie dłuższym niż okres, na który zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania dłużne, informację o wydatkach z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji, wykraczających poza wspomniany okres, należy zamieścić w objaśnieniach do wieloletniej prognozy finansowej.

Przedsięwzięcia WPF

załącznik nr 2 do
uchwały nr XXIV/218/2020
z dnia 2020-12-29

kwoty w zł

L.p.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Limit 2021	Limit 2022	Limit 2023	Limit 2024	Limit 2025
			Od	Do						
1	Wydatki na przedsięwzięcia-ogółem (1.1+1.2+1.3)				3 743 102,01	2 563 753,02	39 689,98	39 269,29	39 269,29	39 369,29
1.a	- wydatki bieżące				1 119 947,98	262 367,00	39 689,98	39 269,29	39 269,29	39 369,29
1.b	- wydatki majątkowe				2 623 154,03	2 301 386,02	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009.r. o finansach publicznych (Dz.U.Nr 157, poz.1240,z późn.zm.), z tego:				1 659 936,58	1 399 327,50	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.1	- wydatki bieżące				327 330,58	99 327,50	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.1.2	Nowe miejsca opieki nad dziećmi do lat 3 w gminie Lisków - stworzenie i funkcjonowanie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3	Urząd Gminy Lisków	2020	2021	327 330,58	99 327,50	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2	- wydatki majątkowe				1 332 606,00	1 300 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2.2	Przebudowa drogi gminnej Małgów - Małgów Kolonia - Poprawa płynności ruchu oraz bezpieczeństwa poruszających się uczestników	Urząd Gminy Lisków	2019	2021	916 000,00	900 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2.3	Poprawa funkcjonalności i bezpieczeństwa użytkowania systemu wodno - kanalizacyjnego Gminy Lisków - Poprawa funkcjonalności sieci wodociągowej oraz udoskonalenie technologii przesyłu i oczyszczania ścieków	Urząd Gminy Lisków	2020	2021	416 606,00	400 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z umowami partnerstwa publiczno- prywatnego, z tego:				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.1	- wydatki bieżące				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.2	- wydatki majątkowe				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3	Wydatki na programy, projekty lub zadania pozostałe (inne niż wymienione w pkt 1.1 i 1.2),z tego				2 083 165,43	1 164 425,52	39 689,98	39 269,29	39 269,29	39 369,29
1.3.1	- wydatki bieżące				792 617,40	163 039,50	39 689,98	39 269,29	39 269,29	39 369,29
1.3.1.1	Program edukacji zdrowotnej, wykrywania zakażeń HBV i HCV oraz szczepień przeciwko WZW typu B na terenie Aglomeracji Kalisko - Ostrowskiej - Profilaktyka i ochrona zdrowia mieszkańców gminy Lisków	Urząd Gminy Lisków	2019	2022	2 179,43	852,91	520,69	0,00	0,00	0,00
1.3.1.2	Usługa oświetlania ulic, placów i dróg publicznych - Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców Gminy	Urząd Gminy Lisków	2018	2032	568 700,00	37 700,00	37 700,00	37 800,00	37 800,00	37 900,00
1.3.1.3	Program profilaktyki nowotworów skóry w Aglomeracji Kalisko - Ostrowskiej - Profilaktyka i ochrona zdrowia mieszkańców gminy Lisków	Urząd Gminy Lisków	2020	2021	782,30	484,30	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.1.8	Dotacja celowa na wspólną realizację projektu polegającego na zarządzaniu i utrzymaniu systemu „Regionalna Zintegrowana Infrastruktura Informacji Przestrzennej Aglomeracji Kalisko - Ostrowskiej” - Zatrzymanie i utrzymanie trwałości projektu "Geoportal"	Urząd Gminy Lisków	2020	2025	7 665,67	1 469,29	1 469,29	1 469,29	1 469,29	1 469,29
1.3.1.9	Dowożenie uczniów do szkół podstawowych - Zapewnienie uczniom bezpiecznych warunków dowozu do szkół podstawowych	Urząd Gminy Lisków	2020	2021	213 290,00	122 533,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2	- wydatki majątkowe				1 290 548,03	1 001 386,02	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.3	Dotacja celowa "Przebudowa drogi powiatowej nr 4606P na odcinku lisków - Zakrzyn - Koźlątków- Krzyżówki - Poprawa bezpieczeństwa	Urząd Gminy Lisków	2020	2021	1 133 848,03	850 386,02	0,00	0,00	0,00	0,00

L.p.	Limit 2026	Limit 2027	Limit 2028	Limit 2029	Limit 2030	Limit 2031	Limit 2032	Limit zobowiązań
1	38 000,00	38 100,00	38 200,00	38 300,00	38 500,00	38 700,00	38 900,00	1 451 000,00
1.a	38 000,00	38 100,00	38 200,00	38 300,00	38 500,00	38 700,00	38 900,00	0,00
1.b	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 451 000,00
1.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 300 000,00
1.1.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.1.2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 300 000,00
1.1.2.2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	900 000,00
1.1.2.3	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	400 000,00
1.2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3	38 000,00	38 100,00	38 200,00	38 300,00	38 500,00	38 700,00	38 900,00	151 000,00
1.3.1	38 000,00	38 100,00	38 200,00	38 300,00	38 500,00	38 700,00	38 900,00	0,00
1.3.1.1	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.1.2	38 000,00	38 100,00	38 200,00	38 300,00	38 500,00	38 700,00	38 900,00	0,00
1.3.1.3	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.1.8	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.1.9	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	151 000,00
1.3.2.3	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

L.p.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Limit 2021	Limit 2022	Limit 2023	Limit 2024	Limit 2025
			Od	Do						
1.3.2.4	Budowa drogi wewnętrznej w m. Lisków, działka nr 423/5; 454, 455/3; 456/1; 457/1 - Poprawa potencjału komunikacyjnego gminy Lisków	Urząd Gminy Lisków	2020	2021	156 700,00	151 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00

L.p.	Limit 2026	Limit 2027	Limit 2028	Limit 2029	Limit 2030	Limit 2031	Limit 2032	Limit zobowiązań
1.3.2.4	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	151 000,00

Objaśnienia przyjętych wartości

Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Lisków została sporządzona zgodnie z art. 226 - 232 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869). Obejmuje ona lata 2021 - 2032, co wynika z ujęcia prognozy kwoty długu, stanowiącej integralną część wieloletniej prognozy finansowej na okres zaciągniętych i planowanych do zaciągnięcia zobowiązań oraz planowanych przedsięwzięć.

W Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Lisków zastosowano wzory załączników (załącznik Nr 1 i Nr 2 do uchwały) zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 roku w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2015 r. poz. 92)

Ze względu na długoterminowość prognozowania, prognoza będzie corocznie uaktualniana.

Do opracowania Wieloletniej Prognozy Finansowej wykorzystano historyczne materiały źródłowe dotyczące wykonania dochodów i wydatków za lata 2018 - 2020, tj. sprawozdania budżetowe, na 2021 rok przyjęto wartości wynikające z uchwały budżetowej, natomiast na lata 2022 - 2032 założenia makroekonomiczne przyjęte w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa i w wytycznych dotyczących założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych oraz zgromadzone informacje o faktach dotyczących gospodarki finansowej, a także wiedzę o planowanych zamierzeniach wynikających z różnych dokumentów obowiązujących na terenie Gminy.

Dochody bieżące zaplanowano z tytułu:

- subwencji ogólnej (oświatowej, wyrównawczej i równoważącej)
- udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych i prawnych;
- dotacji na zadania własne i zlecone;
- podatków i opłat lokalnych (podatek od: nieruchomości, rolny, leśny, od środków transportowych, od czynności cywilnoprawnych, od spadków i darowizn, wpływy z karty podatkowej oraz opłaty: skarbową, targową, za zezwolenia na sprzedaż alkoholu, za opłaty komunalne oraz wpływy z usług za dostarczanie wody i odbiór ścieków)
- pozostałych dochodów bieżących.

Dochody z tytułu subwencji ogólnej dla gminy, kwoty planowanych udziałów gminy w podatku dochodowym od osób prawnych, kwoty dotacji na zadania zlecone i własne zaplanowano zgodnie z otrzymanymi zawiadomieniami.

Dane do wiersza „Wykonanie za 2020 rok” przyjęto plan na dzień 23.10.2020 roku.

Planowane dochody w 2021 roku zaplanowano na poziomie roku 2020.

W roku 2021 zaplanowano dochody majątkowe na podstawie umowy o przyznaniu pomocy Nr 00071-65170-UM1520106/18 zawartej w dniu 21.05.2019 roku dla operacji typu „Kształtowanie przestrzeni publicznej” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji, kultury i powiązanej infrastruktury” w ramach działania „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich” w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 na zadanie pn. „Kształtowanie przestrzeni publicznej poprzez budowę oświetlenia ulicznego w miejscowości Lisków, Budy Liskowskie, Trzebienie, Wygoda, Koźlątków, Zakrzyn Kolonia oraz budowę chodnika, drogi, zagospodarowanie terenu zieleni wraz z utwardzeniem placu dla potrzeb Gminnego Ośrodka Kultury w Liskowie położonego na sąsiedniej nieruchomości” w kwocie 376.202,00 zł;

W roku 2022 zaplanowano dochody majątkowe na podstawie:

1. umowy o przyznaniu pomocy Nr 00160-65151-UM1500382/19 zawartej w dniu 2.10.2019 roku dla operacji typu „Budowa lub modernizacja dróg lokalnych w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii” w ramach działania „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich” w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 w wysokości 577.113,00 zł na realizację zadania pod nazwą: „Przebudowa drogi Gminnej Małgów, Małgów – Kolonia”;
2. zweryfikowanego wniosku o przyznanie pomocy dla operacji typu „Gospodarka wodno - ściekowa” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii” w ramach działania „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich” w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 w wysokości 183.472,00 zł na realizację zadania pod nazwą: „Poprawa funkcjonalności i bezpieczeństwa użytkowania systemu wodno – kanalizacyjnego Gminy Lisków”;

W latach 2023 - 2032 nie planowano dochodów majątkowych. W prognozie objętym WPF nie planowano dochodów ze sprzedaży majątku.

Dochody bieżące w 2021 roku przyjęto z uchwały budżetowej, natomiast prognozowane dochody bieżące na 2022 - 2029 rok przyjęto wg procentowego wzrostu ogólnych kwot dochodów o około 1 - 2 % w stosunku do roku poprzedniego. natomiast na lata 2030 - 2032 zaplanowano na poziomie roku 2029.

Wydatki bieżące w 2021 roku przyjęto z uchwały budżetowej, natomiast na lata 2022 - 2029 wydatki bieżące prognozuje się na poziomie lat wcześniejszych i wg procentowego wzrostu o około 1 - 2 % do lat poprzednich, natomiast na lata 2030-2032 zaplanowano na poziomie roku 2029.

Przy prognozowaniu wydatków bieżących kierowano się zasadą utrzymania dotychczasowego zakresu i poziomu zadań realizowanych przez gminę.

Wydatki na obsługę długu prognozuje się wg harmonogramu zawartych umów kredytowych oraz przewidywanego wykonania zapłaty odsetek od umów przyszłych.

Wydatki majątkowe w 2021 roku planuje się w ramach posiadanych środków oraz zgodnie z zawartymi umowami a w latach następnych prognozuje się w ramach posiadanych środków.

W 2021 roku zaplanowano przychody z tytułu pożyczki na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w kwocie 760.585,00 zł. na zadanie pn. „Poprawa funkcjonalności i bezpieczeństwa użytkowania systemu wodno – kanalizacyjnego Gminy Lisków” w kwocie 183.472,00 zł oraz na zadanie pn. „Przebudowa drogi Gminnej Małgów, Małgów – Kolonia” w kwocie 577.113,00 zł;

W 2021 roku zaplanowano przychody z tytułu niezrealizowanych wydatków środków pochodzących z Funduszu Inwestycji Samorządowych w wysokości 882.128,00 zł.

W roku 2022-2032 nie zaplanowano przychodów.

Rozchody budżetu w latach 2021- 2031 przedstawia poniższa tabela.

Rok	Kwota
2021	1.172.697,23
2022	1.459.285,00
2023	698.700,00
2024	698.700,00
2025	521.200,00
2026	555.500,00
2027	380.000,00
2028	330.000,00
2029	200.000,00
2030	200.000,00
2031	0,00

Kwota długu w poszczególnych latach objętych prognozą kształtuje się następująco:

Rok	Kwota długu	Wskaźnik zadłużenia do planowanych dochodów
2021	5.043.385,00	19,14 %
2022	3.584.100,00	13,29 %
2023	2.885.400,00	10,91 %

2024	2.186.700,00	8,19 %
2025	1.665.500,00	6,18 %
2026	1.110.000,00	4,08 %
2027	730.000,00	2,65 %
2028	400.000,00	1,44 %
2029	200.000,00	0,71 %

Planowana kwota długu na dzień 31 grudnia 2021 roku stanowi – 5.043.385,00 zł co stanowi 19,14 % planowanych dochodów. Na koniec roku 2030 kwota zadłużenia wynosi 0 zł. Prognozę kwoty długu sporządzono na okres, na który zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania.

Prognozowany wynik budżetu na 2021 rok to deficyt budżetu w kwocie 470.015,77 zł, zostanie sfinansowany przychodami z zaciągniętych pożyczek na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków z budżetu Unii Europejskiej

W latach 2022-2030 wynikiem budżetu jest nadwyżka, którą przeznacza się na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek.

Gmina Lisków nie posiada zobowiązań wymagalnych, zobowiązań wynikających z umów o partnerstwie publicznoprawnym, leasingu i umów z odroczonym terminem zapłaty dłuższym niż rok.

Z prognozy kwoty długu wynika, iż w latach 2021 - 2032 zostanie zachowana relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych.

W Załączniku Nr 2 Wykaz przedsięwzięć do WPF w porównaniu do 2020 roku nie zaszły istotne zmiany.